

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Переклад з англійської *Марії Правди*

Дизайнер обкладинки *Анастасія Федай*

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2026

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад і художнє оформлення, 2026

ISBN 978-617-15-1798-1



Розділ перший

1801 рік. Я щойно повернувся від свого орендодавця — єдиного сусіда, з яким мені доведеться мати справу. Безперечно, місцевість тут чудова! Важко знайти іншу частину Англії, що була б настільки відірваною від виру суспільного життя. Це справжній рай мізантропа, у якому містер Гіткліф і я — ідеальна пара відлюдників. Що за чоловік! Він і уявити не міг, як тепло стало мені на душі, коли я зустрівся з підозрілим поглядом його темних очей і побачив, як він сховав руки в кишені жилета, щойно я назвав своє ім'я.

— Містер Гіткліф? — спитав я.

У відповідь він лише кивнув.

— Містер Локвуд, ваш новий орендар, сер. Я вирішив якнайшвидше сповістити вас про свій приїзд. Сподіваюся, моя наполегливість у питанні оренди Трашкрос-Грейнджу не обтяжила вас: я чув учора, що ви мали певні сумніви...

— Трашкрос-Грейндж — моя власність, сер, — поморщившись, перебив він, — і я не дозволю комусь обтяжувати мене, якщо я можу цьому завадити. Заходьте!

«Заходьте» він процідив крізь зуби, і звучало воно як «А не пішли б ви до чорта!». Навіть ворота не поспішали

відчинятися, ніби реагуючи на його слова. Гадаю, я не мав іншого вибору, окрім як прийняти запрошення: мене зацікавив цей чоловік, який видавався ще більш відлюдькуватим, ніж я сам.

Коли він зауважив, що мій кінь наполегливо штовхає грудьми ворота, то нарешті витяг руку з кишень, щоб відімкнути їх. Відтак хмуρο повів мене мощеною доріжкою вглиб двору й гукнув:

— Джозефе, прийми в містера Локвуда коня. І принеси вина.

«Оце, певно, й уся прислуга в домі, — подумки припустив я, почувши цей наказ. — Не дивно, що плитняк тут поріс травою, та й живопліт, схоже, цікавить лише худобу».

Джозеф був підстаркуватим, ба навіть старим, дуже старим уже чоловіком, хоча й досі міцним і жилавим. «Боже помагай!» — роздратовано пробубонів він собі під ніс, забираючи в мене коня. Його погляд був сповнений такої гіркоти, що я співчутливо припустив: Божа допомога потрібна йому, щоб перетравити власний обід, і його благочестивий вигук ніяк не стосується мого несподіваного візиту.

Буремний Перевал — це назва маєтку містера Гіткліфа, і слово «буремний» якнайкраще описувало цю місцевість за грозової погоди. Різкі вітри й справді гуляли тут повсякчас: варто було лиш поглянути на схилені до землі хирляві ялини за будинком та ряд змарнілого глоду, що в надії простягнув свої гілки до сонця, аби збагнути силу немилосердного північного вітру. На щастя, архітектору вистачило завбачливості збудувати цей дім міцним: вузькі вікна були посаджені

глибоко в стіни, а великі кам'яні виступи захищали кути будинку.

Я спинився, перш ніж переступити поріг, аби помилуватися померезаним гротескними різьбленнями фасадом. Одне — над головним входом — особливо привернуло мою увагу: поміж химерно переплетених напівзруйнованих грифонів і безсоромних хлопчаків виднілися дата «1500» та ім'я «Гортон Ерншоу». Я хотів щось сказати й попросити похмурого власника коротко переповісти мені історію цього місця, та з його вигляду зрозумів, що маю або швидко зайти всередину, або забиратися геть. Тож я не став випробовувати його терпіння, адже волів потрапити до святої святих.

Не було жодного передпокою чи коридору: ми одразу увійшли просто до сімейної вітальні, яку тут зазвичай і називають «домом». Звісно, поруч мала б бути також і кухня, і салон для гостей, але я припустив, що кухня Буремного Перевалу розмістилася в іншій частині будинку. Принаймні десь із його глибини долинали голоси й брязкіт кухонного начиння; у цій же кімнаті не було жодних ознак того, що у вогні гігантського каміна щось смажать, варять чи запікають; не помітив я тут і блиску мідних чи жерстяних каструль на стінах. Щоправда, в одному кінці кімнати м'яко відбивали світло тарілки з п'ютера¹, срібні глечики та кухлі, що громадилися рядами на широкому дубовому комоді аж під стелю. Той був без оздоби і підставляв

¹ П'ютер — сплав олова з іншими металами. Використовувався на території сучасної Англії ще в часи Римської імперії, а в 17—18 ст. вироби з п'ютера були в кожному домашньому господарстві. — Тут і далі примітки перекладача, якщо не зазначено інше.

допитливим поглядам свої нутрощі. І лиш в одному місці дерев'яний каркас, обвішаний вівсяними коржами¹, яловичими й баранячими ногами та шинкою, приховував їх. Над комином висіли різні старі лихо-вісні рушніці, парочка сідельних пістолів, а довершували картину розставлені на полиці три яскраві бляшанки. Підлога була з гладкого білого каменю; стільці простої конструкції з високими спинками пофарбовано в зелений колір; в тіні ховалися одне чи два важких чорних крісла. В арці під комодом спочивала величезна червонувато-коричнева собака породи пойнтер, довкола якої юрмилися і скавуліли цуценята. В інших закутках ховалася решта псів.

І помешкання, і меблі в ньому цілком могли б належати простому фермеру Півночі з упертим обличчям та виставленими напоказ міцними ногами в бриджах і гетрах. По обіді такого чоловіка, що сидить у кріслі, а перед ним на столику піниться в кухлі ель, можна побачити серед цих пагорбів у радіусі п'яти-шести миль. Але містер Гіткліф різюче контрастував із власним житлом і способом життя. На вигляд — смаглявий циган, а в одязі й манерах — джентльмен: настільки, наскільки може бути джентльменом сільський поміщик. Можливо, дещо недбалий, а втім, завдяки прямій та привабливій поставі він не мав у своїй недбалості геть поганого вигляду. Досить похмурий — либонь, хтось вбачатиме в цьому ознаку

¹ В англійській традиції є декілька рецептів приготування вівсяних коржів, один з яких — йоркширський — передбачає підвішування готового виробу перед каміном або на кухонних балках до його повного висихання.

грубої зарозумілості, проте моє чуття підказувало, що це далеко не так. Інстинктивно я знав, що його стриманість є не чим іншим, як відразою до показного прояву почуттів і взаємної доброти. Власні прояви любові й ненависті він маскуватиме, а тому й спроби виявити ці почуття стосовно нього вважатиме зухвальством. А втім, я поспішаю з висновками: надто щедро я наділив його власними якостями. Містер Гіткліф може не подавати руки незнайомцям із цілком інших причин, не схожих на ті, що керують мною. Хотілося б вірити у винятковість власного характеру; моя мила матінка любила повторювати, що я ніколи не матиму затишної домівки, і лише минулого літа я збагнув, що справді її негідний.

Якось я насолоджувався місяцем прекрасної погоди на морському узбережжі й опинився в товаристві чарівного створіння: в моїх очах вона була справжньою богинею, аж доки не звернула на мене увагу. Я ніколи не казав про свої почуття, та якби погляди могли промовляти, і найостанніший ідіот здогадався б, що я по вуха закохався. Коли вона нарешті все зрозуміла й відповіла мені поглядом — наймилішим з усіх можливих, — що зробив я? Соромно зізнатися, та я сховався, наче равлик у мушлю, і на кожен погляд відповідав дедалі більшим відстороненням та холодом; зрештою, бідолашна засумнівалася у власній інтуїції, та, вкрай зніяковіла від усвідомлення можливої помилки, переконала матір поїхати геть.

Ця незвична зміна поведінки закріпила за мною репутацію свідомо безсердечної людини, і лише мені відомо, наскільки це незаслужено.

Я присів біля каміна, навпроти місця, куди попрямував господар, і, скориставшись паузою в розмові, спробував погладити матір-псицю, що залишила свою малечу та хижо підкрадалася до моїх ніг ззаду, шкірячи білі заслинені ікла, готова до ривка. На мій дотик вона відізвалася протяжним гортанним гарчанням.

— Краще дайте собаці спокій, — у тон їй рикнув містер Гіткліф, стримуючи агресивну тварину ударом ноги. — Вона не звикла до пестошів, не балувана ними.

Тоді, підійшовши до бічних дверей, він гукнув ще раз: — Джозефе!

Джозеф одізвався невиразним бурмотінням звідкись із глибини льоху, але не було й натяку на те, що він піднімається; тож його господар спустився до нього, залишивши мене *віч-на-віч* із задерикуватою собакою та парою похмурих волохатих вівчарок, що разом із нею ревно стежили за кожним моїм рухом. Я сидів нерухомо, не бажаючи знайомитися з їхніми іклами ближче; проте, постановивши, що собаки навряд чи зрозуміють мою мовчазну образу, вирішив вдатися до підморгування та кривляння в бік трійці. Якийсь із моїх виразів обличчя так роздратував собачу мадам, що вона раптом розлютилася і скочила мені на коліна. Я відштовхнув її та поспішив відгородитися столом. Це сполошило всю зграю: пів дюжини чотирилапих bestій усіх можливих розмірів та віку вискочили зі своїх схованок на центр кімнати. Відбиваючись від найбільших нападників кочергою — особливо дісталася моїм п'ятам і полам пальта, — я був змушений голосно гукнути когось із домочадців на допомогу.

З якоюсь бентежною незворушністю містер Гіткліф та його слуга піднімалися сходами: схоже, вони анітрохи не квапилися, попри те що біля каміна зчинився справжній гармидер із криками та гавкотом. На щастя, підоспіла одна з кухарок: дебела пані в підітканій сукні без рукавів, з розпашілим від вогню обличчям увірвалася в бійку, вимахуючи сковорідкою, і так вправно використала цю зброю та власний язик, що буря чарівним чином вщухла. Кухарка стояла засапана, наче море по шквальному вітрові, коли до кімнати увійшов хазяїн.

— Що тут у біса відбувається? — спитав він, обдарувавши мене поглядом, якого, після такого негостинного прийому, я стерпіти не міг.

— І справді, в біса, що! — пробурмотів я. — Стадо одержимих свиней¹ не знало таких демонів, які вселилися у ваших тварин, сер. Це все одно що лишати гостей зі зграєю тигрів!

— Вони не займають людей, які нічого не чіпають, — зауважив містер Гіткліф, ставлячи переді мною пляшку та посуваючи на місце стіл. — Собаки повинні бути насторожі. Келих вина?

— Ні, дякую.

— Вас же не вкусили, правда?

— Якби хтось мене вкусив, то скуштував би моєї печатки.

Обличчя містера Гіткліфа розпливлося в посмішці.

— Годі, годі, — проказав він, — ви схвильовані, містере Локвуде. Ось, випийте трохи вина. Гості бувають

¹ Відсилання до вигнання бісів з Євангелія від Луки, гл. 8.